

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 85

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 26 oktober 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Levenslang leren - Volwassenenonderwijs

De minister haalt in zijn beleidsnota aan dat hij aandacht heeft voor levenslang leren. Hij erkent echter dat de participatie van Vlaanderen relatief laag ligt. Hij wil daaraan tegemoetkomen door het stichten van een echte leercultuur in Vlaanderen, met een significante rol voor het volwassenenonderwijs.

Om een beeld te krijgen van de huidige stand van zaken m.b.t. de leercultuur, zijn cijfers over het opleidingsaanbod en participatie noodzakelijk. Tijdens de coronacrisis werden daartoe verschillende maatregelen ter ondersteuning genomen door de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, zoals de tijdelijke opheffing van de rationalisatienormen voor de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's). Bijgevolg kwamen CVO's die onvoldoende lesuren aan cursisten behaalden, toch nog in aanmerking voor financiering of subsidiëring voor 2021-2022.

Graag de gegevens in Excel beschikbaar stellen.

1. Kan de minister een overzicht bezorgen van alle opleidingen die CVO's en centra voor basiseducatie (CBE's) verstrekken m.b.t. het doel van levenslang leren? Gelieve een overzicht te verschaffen per onderwijsinstelling en schooljaar vanaf 2015-2016 tot heden. Niet elke opleiding die wordt aangeboden in het volwassenenonderwijs biedt echter levenslang leren, in de zin van het volgen van opleiding en vorming na een initiële opleiding, aan. Dat bleek uit het antwoord op de voorgaande schriftelijke vraag nr. 854 van 25 september 2020. Daaruit bleek dat CBE's vaak opleidingen tot lezen en schrijven en CVO's modules NT2 (met Nederlands als tweede taal) en tweedekansonderwijs (tko) aanbieden. Dat kan niet als levenslang leren beschouwd worden.
2. Hoeveel personen hebben zich ingeschreven voor die opleidingen? Gelieve een overzicht in Excel te verschaffen per onderwijsinstelling, opleiding en schooljaar vanaf 2015-2016 tot heden.
3. Heeft de minister zicht op de verdeling tussen mannen en vrouwen, de leeftijden, en de provincies waaruit de personen komen?
4. Hoe ziet en evalueert de minister de (verdere) evolutie nu het volwassenenonderwijs meer verschuift naar kansonderwijs en daarbij ook het profiel van de gemiddelde cursisten wijzigt?
5. De economie ziet kansen in het volwassenenonderwijs om via na- en bijscholingsaanbod een antwoord te bieden op de nood aan een flexibelere jobmarkt.

**Vlaams
Parlement**

Ziet de minister nood aan bijsturing om hierop een antwoord te bieden?

6. Hoeveel cursisten braken hun opleiding vroegtijdig af, in absolute en procentuele cijfers? Gelieve een overzicht te verschaffen van de voorbije vijf jaren in Excel.
7. Een reeds lang aanslepend probleem bij het volwassenenonderwijs is dat certificaten, diploma's en eindstudiebewijzen niet goed kunnen worden geregistreerd. De statistische jaarboeken tonen dat ook aan.

Welke initiatieven heeft de minister al genomen en ziet hij nog om die registratieproblemen te verhelpen? Gelieve een stand van zaken met timing en budgetten te verschaffen in Excel.

8. Er blijft een grote daling van inschrijvingen in het volwassenenonderwijs merkbaar.
 - a) Welke mogelijke initiatieven ziet de minister om die weer te laten toenemen tot een hoger aantal dan voor de coronacrisis? Gelieve een stand van zaken en een overzicht van de initiatieven met timing en budgetten te verschaffen.
 - b) Plant de minister een overleg met het werkveld voor de uitrol daarvan? Zo ja, met wie en in welke timing?
9. Schaalvergroting.
 - a) Hoe ziet en evalueert de minister de gerealiseerde schaalvergroting uit het volwassenenonderwijs van de voorbije jaren?
 - b) Hoe ziet de minister de rol en de mogelijke positionering van de CVO's daarbij?
 - c) Acht de minister verdere hervormingen nodig? Zo ja, graag het plan van aanpak met timing en budget.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 85 van 26 oktober 2023

van **BRECHT WARNEZ**

1. Voor alle opleidingen die de CVO's en CBE's vanaf het schooljaar 2015-2016 organiseerden verwijs ik door naar Dataloep. Tevens worden op Dataloep alle inschrijvingen op modulenniveau meegegeven. Al de opleidingen worden als levenslang leren beschouwd. Het gaat namelijk om elke vorm van leren voor volwassenen na het initieel onderwijs ongeacht de inhoud of het niveau van dat leren. Dat levenslang leren breder is dan vaak wordt gedacht wordt toegelicht op de officiële website omtrent levenslang leren van de Vlaamse overheid.
2. Ook op Dataloep kan de Vlaams volksvertegenwoordiger de cijfers over het aantal cursisten per opleiding terugvinden.
3. Tabel 1-4 in bijlage 1 bevatten cijfers over de verdeling tussen mannen en vrouwen, de leeftijden en de provincies waar de cursisten les volgen.
4. In 2019 is een nieuw financieringssysteem voor het volwassenenonderwijs ingevoerd. Eén van de drie hoofddoelstellingen daarvan is om meer kwetsbare doelgroepen te bereiken. In 2019 werd een nulmeting uitgevoerd in functie van een monitoring met het oog op de evaluatie van het nieuwe financieringssysteem. Sinds 2020 zijn er jaarlijks monitorrapporten uitgebracht. Door de impact van de coronacrisis waren er nog onvoldoende gegevens zonder corona-effect beschikbaar om al tot een algemene evaluatie over te gaan. De monitor wordt daarom verdergezet. Wat het bereiken van meer lagergeschoolden en werkzoekenden betreft, is er wel al een positieve evolutie merkbaar.
5. Eén van de vier speerpunten van het Edusprongrelanceplan voor het volwassenenonderwijs is het versterken van arbeidsmarktkansen via om- en bijscholing. Verschillende initiatieven in het Edusprongprogramma zijn gericht op het verlagen van drempels naar om- en bijscholen in het volwassenenonderwijs: door flexibele leerwegen, kwalificatie- en diplomatrajecten mogelijk te maken. Vooraleer de centra konden starten met lokale projecten hebben zij via de regioscan samen met de regionale partners de regionale opleidingsbehoeften in kaart gebracht.
6. In het volwassenenonderwijs kan niet gesproken worden over drop-out aangezien niet alle cursisten een opleiding starten met de intentie om een (bijkomend) diploma te behalen. Er kunnen wel cijfers meegegeven over het aantal cursisten die vroegtijdig met de opleiding stoppen. Hiervoor verwijs ik naar tabel 5-8 in bijlage 1. De tabellen bevatten cijfers voor opleidingen gestart in 2017-2018 of later. De cijfers voor 2021-2022 werden weggelaten omdat dit het laatste jaar is waarvoor dergelijke trajecten beschikbaar zijn en ongeveer alle cursisten dus nog in de opleiding zitten. Over de beschouwde periode, die voor een groot stuk samenvalt met de coronacrisis, neemt de data m.b.t. cursisten die vroegtijdig hun opleiding stopzetten toe met 4 à 5 procentpunten. We zien dat in de basiseducatie tot 1 op 7 en in het secundair volwassenenonderwijs tot 1 op 4 cursisten hun opleiding succesvol beëindigen. We houden hierbij ook rekening met situaties waarin men alle deelcertificaten behaald heeft, maar waarin het eindbewijs niet geregistreerd werd. Toch zijn deze cijfers mogelijk een onderschatting van het aantal behaalde eindstudiebewijzen, omdat de

eindstudiebewijzen in het begin van de observatieperiode niet altijd voldoende goed geregistreerd werden. Bovendien werden in die periode ook nog geen vrijstellingen geregistreerd waardoor het niet altijd zichtbaar was dat de opleiding succesvol werd beëindigd. Dat het aantal geregistreerde certificaten in de basiseducatie lager is dan in het secundair volwassenenonderwijs kan ook verklaard worden door het geletterdheidsaanbod en het profiel van de cursisten (met uitzondering van de (Alfa-)NT2-opleidingen) waardoor er meer nood is aan een functioneel en op maat gericht aanbod dan aan volledige opleidingen.

7. Om de registraties te verbeteren is in het nieuwe financieringssysteem van het volwassenenonderwijs een deel van de subsidiëring of financiering van de centra afhankelijk gemaakt van de registratie van de behaalde studiebewijzen. Op het niveau van de modules is er een outputfinanciering ingevoerd en op het niveau van de volledige opleiding geldt er een kwalificatiebonus. Dit heeft tot een boost qua correctheid en volledigheid in de registratie van de studiebewijzen geleid. Daarnaast is er de voorbije jaren ook gewerkt aan hulpmiddelen voor de centra m.b.t. de registratie van studiebewijzen. De belangrijkste verwezenlijking daarbij is dat het registratiesysteem voor het volwassenenonderwijs DAVINCI een notificatie naar het centrum stuurt wanneer het systeem vaststelt dat een cursist recht heeft op een eindbewijs. Tot slot worden er ook wekelijks rapporten per centrum op de online communicatietool voor directies en administraties Mijn Onderwijs geplaatst met een overzicht van de reeds geregistreerde deelcertificaten/eindbewijzen.
8. Een daling is sinds 2021-2022 niet meer merkbaar. Dit is enerzijds te danken aan initiatieven die de centra voldoende middelen garandeerden om een aanbod te blijven organiseren en aan de regelluwe maatregelen. Anderzijds is dit wellicht ook het gevolg van de initiatieven m.b.t. bekendheid en begeleiding in het kader van het Edusprongrelanceplan om het levenslang leren te stimuleren: de brede communicatiecampagne, het opleidingskompas, lokale projecten van de centra, EVC- en leerloopbaanbegeleiding.
9. De schaalvergroting van de CVO kan geslaagd genoemd worden. Van 48 CVO in 2019 zijn we geëvolueerd naar 32 CVO in 2023. Alle CVO konden na fusies en/of overhevelingen aan één van de nieuwe, hogere rationalisatienormen voldoen. Voor één CVO is de fusie weliswaar pas tijdens de afbouwperiode gebeurd. Omwille van de impact van de coronacrisis is er voor de referentjaren 2020 en 2021 ook een tijdelijke afwijking op de rationalisatienormen voorzien. Voor verdere hervormingen op dit vlak wacht ik de resultaten van de evaluatie van het financieringssysteem af.

BIJLAGE

[Overzicht](#)